

Alternativní augmentativní komunikace

Komunikace je výměna a sdílení informací s ostatními lidmi, možnost podělit se s nimi o svoje myšlenky pocity, otázky, potřeby.

A = alternativní : náhradní

A = augmentativní: rozšiřující a podporující

K = komunikace: přenos a předávání informací

Cílem AAK je umožnit lidem se závažnými komunikačními poruchami účinně se dorozumívat a vzájemně reagovat a to v takovém rozsahu, aby se tito lidé stejně jako ostatní mohli zapojit do společnosti.

AAK je zaměřena na

- ▶ **Překonání rozporu mezi rozuměním řeči a řečovým vyjadřováním.** Pokud neporozumíme způsobům vyjadřování člověka s komunikační poruchou, není to pouze chyba toho, kdo se nám snaží nějakou informací sdělit.
- ▶ **Podporu vývoje jazyka a řeči**
 - ▶ **Získávání zkušeností s vyjádřením a výrazem lidí s komunikačními poruchami.** Učíme se vždy jeden od druhého.
 - ▶ **Zamezení frustrace, které vzniká z neúspěšných pokusů o komunikaci.** I člověk, který komunikuje mluvenou řečí a s komunikací nemá žádné problémy, může pociťovat pocit frustrace z toho, že není schopen porozumět způsobům vyjadřování člověka, který mu chce nějakou informací sdělit.
 - ▶ **Usnadnění kontaktů mezi osobami.** Člověk je tvor společenský a nemůže žít v úplné izolaci, do které ho omezené komunikační možnosti staví.
 - ▶ **Usnadnění vzdělávacích aktivit.** I člověk s poruchou komunikačních schopností má potřebu se vzdělávat.
 - ▶ **Podporu schopnosti číst a psát**

Komu je AAK určeno?

Dětem a dospělým lidem, kteří v důsledku zdravotního postižení nemohou komunikovat mluvenou řečí.

- Lidé s DMO (dětskou mozkovou obrnou)
- Lidé s mentálním postižením
- Lidé s těžkými vývojovými vadami řeči
- Lidé s autismem
- Lidé s onkologickým postižením v oblasti mluvidel
- Lidé s kombinacemi postižení
- Lidé s těžkými poruchami sluchu
- Lidé po úrazu mozku

O čem komunikujeme?

- **Potřeby okolo jídla a hygieny**
- **Základní pocity** (nelibost, nepohodlí apod.)
- **Potřeby, které slouží k vyjádření našich přání** (chci někam jít, někoho zavolat, něco si koupit)
- **Máme potřebu reprodukce událostí** (chci se podělit o nějaký svůj zážitek. Např. byla jsem na výstavě a potkala jsem tam známého, který mi řekl...)
- **Máme potřebu poskytovat informace** (např. dneska odpoledne půjdu k zubaři a vytrhne i zub)
- **Pojmenováváme věci**
- **Komentujeme své či cizí chování**
- **Stěžujeme si a vznášíme protesty**
- **Vyjadřujeme své pocity** (líbí se mi to, urazil jsi mě...)
- **Popisujeme skutečnosti** (např. nechutná mi to, je tu teplo...)
- **Určujeme vlastnictví** (např. to je moje)
- **Máme otázky**
- **Připomínáme něco, na co komunikační partner zapomněl**

Zásady nastavení komunikačního kanálu

- Výběr slovní zásoby a symbolů je vysoce individuální podle přání nekomunikující osoby i podle prostředí, ve kterém se pohybuje
 - K zobrazení pojmů je potřeba dotykových vjemů, zraku i sluchu
 - Manipulace s pomůckami musí být co nejjednodušší
 - Komunikační partneři musí znát principy AAK
 - Musí se vytvářet a poskytovat příležitosti ke komunikaci, z počátku třeba i řízené situace. Jen to zajistí úspěch v komunikaci
 - Komunikace musí vycházet z běžných situací, se kterými přichází nekomunikující osoba běžně do styku
 - Na komunikaci a její rozvoj musí být dostatek času